

Моніторинг існуючих на ринку СЕД, їх функціональних можливостей та характеристик є предметом досліджень, метою яких є виявлення поточного стану ринку електронного документообігу, розповсюдженості систем і рейтингової оцінки користувачів наявних систем. Під час досліджень було розглянуто десять систем, включаючи і закордонні системи електронного документообігу.

Для оцінки були опитані 239 фахівців різного профілю: користувачі систем електронного документообігу, адміністратори і технічні спеціалісти. На основі отриманих даних, було створено математичну модель, відповідно до якої отримали загальний рейтинг розглянутих систем.

Перше місце в приведеному рейтингу посідає система Евфрат. Cognitive Technologies (її вартість приблизно \$1840). А СЕД, що працюють на платформі Microsoft LANDOCS, PayDox та ГранДок посіли останні місця (мабуть, через вартісний критерій). Їх вартість становить, відповідно від \$5500, \$5000 та від \$6500, тобто вони є найдорожчими. Проте у рейтингу систем електронного документообігу за критерієм технічної досконалості дані системи посідають високі місця (2, 4 та 5 відповідно) [3].

Тому, при виборі системи електронного документообігу необхідно враховувати не тільки вартісний критерій, а й такі фактори, як

зрозумілість інтерфейсу, інтеграція, наявність зручних інструментальних засобів, надійність та захищеність інформації і т.і.

В цілому, впровадження СЕД в корпоративну діяльність надає змогу вирішити такі першочергові завдання, як: забезпечення більш ефективного управління за рахунок автоматичного контролю виконання, прозорості діяльності організації на всіх рівнях; підтримку системи контролю якості, що відповідає міжнародним нормам; підтримку ефективного накопичення, управління і доступу до інформації та знань; забезпечення кадрової гнучкості за рахунок більшої формалізації діяльності кожного співробітника і можливості зберігання всієї передісторії його діяльності; протоколювання діяльності підприємства в цілому (внутрішні службові розслідування, аналіз діяльності підрозділів, виявлення "гарячих точок" в діяльності); оптимізацію бізнес-процесів і автоматизацію механізму їх виконання і контролю; вилучення паперових документів з внутрішнього обороту підприємства і пов'язану з цим економію ресурсів за рахунок скорочення витрат на управління потоками документів в організації; виключення необхідності чи істотне спрощення і здешевлення збереження паперових документів за рахунок наявності оперативного електронного архіву [4].

Література

1. Войнаренко М. П. Інформаційні системи і технології в управлінні організацією: навч. посіб. для студентів ВНЗ / М. П. Войнаренко, О. М. Кузьміна, Т. В. Янчук. - Вінниця : Едельвейс і К, 2015. - 496 с.
2. Бессонов Сергей Вячеславович. Оптимизация электронного документооборота в корпоративных системах : Диссертация: Москва, 2001. - 187 с.
3. Семеренко М.М., Лопатюк Т.В., Пінчук А.В. Системи автоматизації документообігу/ Матеріали конференції. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://intkonf.org/semerenko-mm-lopatyuk-tv-pinchuk-av-sistemi-avtomatizatsiyi-dokumentooobigu>
4. Чайнський В. М. Ефективність компаній та побудова корпоративної системи. – Корпоративні системи. – 2007. - №2. – С. 13-18.

УДК 657.338.45.69

РОЛЬ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ БУДІВЕЛЬНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ

Заремба О.О. – к.е.н., доцент

Київський національний торговельно-економічний університет

У складних фінансово-економічних умовах, які торкнулися всієї економіки країни останні роки, в т.ч. будівельної сфери компаніям слід звертати особливу увагу на ефективне управління і використання всіх наявних ресурсів для максимізації їх ефективності. Для досягнення встановлених цілей потрібно організувати ефективну систему внутрішнього аудиту. Наявність системи внутрішнього аудиту

тим більше важлива, тому що будівництво функціонує в умовах постійного зростання витрат виробництва через збільшення цін на будівельні матеріали і паливно-енергетичні ресурси. Будівельним організаціям доводиться долати жорстку конкуренцію, прагнучи забезпечити високий рівень і якість будівельних послуг.

Зазначені питання впливають на

визначення завдань, які містить в собі внутрішній аудит будівельних підприємств: перевірка проектно-кошторисної документації, аргументованість будівельно-технічної документації, нагляд за виробництвом будівництва; оцінка якості конструкцій і будівельних матеріалів, відповідність державним стандартам їх технічних характеристик; здійснення технічного нагляду на всіх етапах будівництва; оцінка надійності підрядника, захист інтересів замовника або інвестора; перевірка відповідності сум, випланих раніше, кошторисній документації; визначення вартості порушень, допущених в процесі виконання договору підряду; визначення ступеня дотримання інтересів замовника при виборі проектних рішень і технологій; оцінка страхових ризиків на всіх стадіях робіт, таких як проектування, будівництво та подальша експлуатація споруд [4, с. 60].

Особливістю внутрішнього аудиту будівництва є оцінка рівня господарювання системи управління та готовності організації та її співробітників до ефективної роботи на сучасному будівельному ринку. Основні напрямки внутрішнього аудиту будівництва включають:

- оцінка структури управління організацією;
- оцінка поточної стратегії організації;
- дотримання політик в структурах організації;
- забезпечення збереження майна організації;
- оцінка технології виконання ключових функцій управління організацією.

Щоб проаналізувати ефективність структури і модель управління будівельною організацією, необхідно провести анкетування керівників і працівників для з'ясування, до якого типу належить модель управління будівельною організацією: авторитарного, бюрократичного, демократичного. Найчастіше зустрічається авторитарний тип управління, що заважає роботі організації не тільки в питаннях технології, але і в системі управління персоналом. Це дозволить визначити вразливі місця системи управління і розробити план дій мінімізації ризиків неефективного управління, що відображається у всіх наступних процесах роботи будівельної організації.

Результатом експертних інтерв'ю керівників є оцінка ефективності управління структурними підрозділами будівельної організації та її відповідність стратегічним цілям і завданням власників, сучасним напрямкам розвитку економічного середовища. Стратегія

будівельної організації заснована на загальних законах як макро-, так і мікроекономіки, що включає в себе модель довгострокового розвитку. Оцінка адекватності стратегії економічним реаліям (аналіз зовнішнього середовища), моделі управління, можливостям будівельної організації (аналіз внутрішнього середовища) дозволяє сформулювати життєздатність будівельної організації.

Аналіз зовнішнього середовища спрямований на те, щоб з'ясувати, на що може розраховувати будівельна організація, якщо вона успішно веде роботи, а також які ускладнення можуть її чекати, якщо вона не зуміє вчасно і адекватно відреагувати на раптові зміни її оточення та макроекономічну ситуацію.

Аналіз внутрішнього середовища спрямований на вивчення і управління процесами всередині компанії, на її можливість оперативно реагувати на зміни всередині організації (зміни в технології будівництва, вплив персоналу, тощо).

Внутрішні аудитори виділяють так звані «контрольні точки», або «зони ризику» в процесі дотримання політик / правил, у виробничому процесі будівництва, які включають аудит виконання функціональних нормативів всередині структурних підрозділів, аналіз достовірності даних в документах. Доцільним є отримання відповідей на наступні питання, що дозволяє визначити об'єкти перевірки та її обсяги за кожним з об'єктів: чи проводиться аналіз проектно-кошторисної документації; чи здійснюється експертиза об'єктів незавершеного будівництва; чи проводиться аналіз відповідності кошторисної вартості будівельних робіт до фактичних витрат; чи здійснюється перевірка відповідності якості виконаних робіт діючим стандартам, будівельним нормам і правилам та іншим нормативним документам; чи затверджено матеріальну відповідальність за кожною із груп будівельних матеріалів тощо. Проведення аудиту контрольних точок дозволяє попередити і усунути проблеми і систематичні збої в роботі, здійснювати контроль прийнятих політик, оцінити ефективність і результативність діяльності структурних підрозділів будівельної організації. Результатом аудиту контрольних точок є перелік виявлених відхилень, їх оцінка і рекомендації щодо їх можливого усунення, пропозиції, які допоможуть у вирішенні виявлених проблем.

На основі аналізу ефективності системи управління формується модель аудиту використання та збереження майна організації. В основі аудиту збереження майна лежить інвентаризація, яка для будівельної галузі має

ряд особливостей, серед яких можна виділити необхідність аналізу як норм використання так і конкретних умов будівництва з метою визначення доцільності та ефективності використання ресурсів. Одним з елементів аудиту як збереження майна так і якості виконуваних робіт є контрольний обмір будівельних робіт. Контрольний обмір - це встановлення фактичного обсягу будівельно-монтажних або ремонтних робіт, якості і кількості фактично використаних матеріалів. Аналіз показників калькуляційних статей для будівельної галузі має особливе значення. Підрядні будівельні організації можуть змінювати методи виробництва і застосовувати за згодою замовника більш економічні матеріали, а також змінювати передбачені в робочих кресленнях конструкції та інші технічні рішення без зниження міцності та експлуатаційних якостей споруд. Відповідно, даний метод дозволяє визначити та прослідкувати конструктивну якість будівництва та економічне обґрунтування вартості робіт.

Всі перераховані вище дії формують систему управління і її функції (організація; нормування, планування; координація; мотивація; контроль; регулювання). Оцінка технології виконання ключових функцій управління будівельною організацією в цілому

підвищує ефективність управління в кожному з процесів і дозволяє будівельній організації досягти максимального ефекту. Внутрішній аудитор, аналізуючи перераховані функції, може оцінити ефективність управління будівельною організацією, а також виявити недоліки в процедурах функцій управління. Недоліки виявляються на двох рівнях: перевіряється наявність всіх процедур, необхідних для ефективного управління; аналізується склад кожної процедури для виявлення її адекватності завданням і оптимальності будівельної діяльності. Результатом аналізу функцій управління є рекомендації щодо вдосконалення системи управління підприємством, спрямованих на підвищення якості функцій і гармонізації всіх процесів.

Таким чином, внутрішній аудит системно контролює діяльність всіх об'єктів управління, виявляє причини відхилень від стандартів, цілей, що сприяє оперативному усуненню порушень. Організація внутрішнього аудиту як функції управління має на меті сувору регламентацію діяльності, визначення прав, обов'язків і відповідальності всіх функцій управління, що дозволяє бути конкурентоспроможним, ефективним підприємством на будівельному ринку.

Література

1. Атамас П. Й. Бухгалтерський облік у галузях економіки : навч. посіб. / П. Й. Атамас. – К. : ЦУЛ, 2010. – 390 с.
2. Верещагін С.А. Аудит у будівництві / С.А. Верещагін // Економіка і держава – 2012. – №1. – С. 45 – 49.
3. Виноградова М. О. Аудит : навчальний посібник / М. О. Виноградова. – К. : ЦУЛ, 2014. – 500 с.
4. Савіна Н.В. Аудит будівельних організацій / Н.В. Савіна // Аудиторські відомості – 2012. – № 7. – С. 58 – 63.

УДК 657.1

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МАЙБУТНІХ ВИТРАТ І ПЛАТЕЖІВ: ОБЛІКОВИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ РИЗИК МЕНЕДЖМЕНТУ

Головацька – С.І., к.е.н., доцент; Курак А.І. – аспірант
Львівський торговельно-економічний університет

Ризик є невід'ємною умовою підприємництва, особливо на даному етапі розвитку економіки у зв'язку з різким загостренням конкурентної боротьби. За таких умов надзвичайно актуальним для вітчизняних компаній стає оволодіння ефективними методами управління підприємницькими ризиками. Керівництво успішних і динамічно зростаючих підприємств за кордоном, широко застосовує управління ризиками не лише в окремих структурних підрозділах, а й на підприємстві в цілому. Натомість, українські

підприємства знаходяться тільки на самому початку шляху впровадження ризик-менеджменту в свою господарську діяльність.

Сьогодні процес управління ризиками на українських підприємствах здійснюється переважно менеджерами, висновки яких ґрунтуються лише на особистому досвіді та інтуїції, без відповідного обліково-аналітичного забезпечення. Як наслідок, лише в 2 % випадків ідентифікація ризику відбувається на основі облікових даних. Тому важливим є удосконалення системи бухгалтерського обліку